de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon
Paulien van der Weij

Kenmerk
1969239471

Datum
10 september 2025

Onderwerp
Voortgang situatie Jeugdbescherming Noord

Geachte leden van de raad,

Wij hebben u eerder dit jaar geïnformeerd over de situatie bij Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen. Ook hebben wij u voor het zomerreces geïnformeerd over het besluit van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJV) om de gecertificeerde instelling (GI) Jeugdbescherming Noord (JB Noord) onder verscherpt toezicht te plaatsen. Graag nemen wij u mee in onze reactie op dit rapport. Ook delen wij in deze brief enkele actuele ontwikkelingen met u. Deze brief is opgesteld vanuit de Jeugdzorgregio, waarin wij nauw samenwerken op dit onderwerp, en wordt gelijktijdig met alle gemeenteraden gedeeld.

Bevindingen Inspecties
Wij hebben het rapport met zorg gelezen en nemen het zeer serieus. De inspecties voerden dit onderzoek uit als onderdeel van een breder verdiepend toezicht naar vijf GI's in het land. Op basis van het onderzoek in maart van dit jaar concluderen de inspecties dat de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen door JB Noord onvoldoende is. De conclusie van de inspecties is in lijn met de eerdere bevindingen van het Keurmerkinstituut (KMI). Het KMI verstrekte naar aanleiding van deze bevindingen in december 2024 een overbruggingscertificaat. Onderzoeksbureau AEF maakte in opdracht van de Groninger en Drentse gemeenten en JB Noord een probleemanalyse en een voorstel voor een verbeterplan, dit hebben wij in maart van dit jaar met uw raad gedeeld.

Het rapport van de inspecties laat helder en herhaald zien wat de problemen bij JB Noord zijn en hoe tekortkomingen in de hulp impact hebben gehad op de ervaringen van jeugdigen en gezinnen. Het gaat daarbij specifiek om de afwezigheid van vaste jeugdbeschermers, de wisselingen in begeleiding en de gevolgen daarvan voor deze gezinnen. Wij spreken ons medeleven uit naar alle jeugdigen en gezinnen die door deze situatie niet de zorg hebben gekregen waar zij recht op hadden.

Het rapport beschrijft ook indringend de werkdruk en de onrust waarmee de medewerkers van JB Noord te maken hebben gehad en de gedrevenheid waarmee zij desondanks hun werk blijven doen. Wij spreken onze waardering uit voor de betrokkenheid en het doorzettingsvermogen van deze professionals, die onder moeilijke omstandigheden zich zijn blijven inzetten voor deze jeugdigen en gezinnen.

In het inspectierapport lezen wij een oproep aan de gemeenten als opdrachtgever van de jeugdbescherming, wat betreft de beschikbaarheid van passende zorg. De tijd die professionals besteden aan het zoeken naar de juiste (specialistische) hulp drukt ook op de beschikbare capaciteit bij JB Noord. Wij nemen dit knelpunt zeer serieus. Regionaal én bovenregionaal zijn wij op verschillende vlakken bezig om dit vraagstuk aan te pakken. Onder andere met de nieuwe werkwijze op het gebied van de hoogspecialistische jeugdhulp (HSJ), de transformatie van de zorg voor de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen. Daarnaast is er ook het Regionale Expertteam Jeugd, dat zich richt op het vinden van passende jeugdhulp bij complexe zorgvragen, waar de reguliere hulpverlening geen oplossing voor heeft. Hierbij staat de vraag van de jeugdige en ouders centraal.

Actuele ontwikkelingen
Sinds februari 2025 werkt JB Noord aan de uitvoering van het hierboven genoemde, door AEF voorgestelde en door JB Noord uitgewerkte herstelplan. Hierover hebben wij u eind maart 2025 geïnformeerd. Voor dit herstelplan hebben de gemeenten in Groningen en Drenthe incidenteel extra middelen vrijgemaakt voor aanvullende uitvoeringscapaciteit bij JB Noord. Wij hebben zowel bestuurlijk als ambtelijk frequent overleg met JB Noord over de voortgang en de noodzakelijke acties en interventies. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de Drentse gemeenten. Ook wordt gesproken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de ontstane situatie.

Door de ingezette acties zien we in de afgelopen maanden een stijgende lijn in de tijdigheid van het contact met ouders en jeugdigen en het maken van de plannen en risicotaxaties die nodig zijn voor het inzetten van de juiste hulp. Dit betekent echter niet dat alle tekortkomingen zijn verholpen. Nog niet alle jeugdigen hebben een vaste jeugdbeschermer; JB Noord werkt noodgedwongen nog met het Casus Regie Team. Dit team pakt de begeleiding van jeugdigen op waar geen vaste jeugdbeschermer gekoppeld kan worden en wijst een vast contactpersoon aan. Deze werkwijze is onwenselijk, zeker voor de lange termijn. Wij blijven dit monitoren en sturen met JB Noord op een situatie waarin alle jeugdigen weer een vaste jeugdbeschermer hebben.

In de bijlage treft u een eerste rapportage aan van JB Noord, waarin de voortgang op het herstelplan wordt toegelicht. Hierin vindt u onder meer een overzicht van de verdeling van zaken uitgesplitst naar jeugdreclassering, ondertoezichtstellingen en voogdij en naar vaste medewerkers en CRT. Daarnaast wordt de voortgang op de normen waarop het KMI toetst inzichtelijk gemaakt.

De afgelopen maanden heeft het KMI een aantal audits uitgevoerd, als onderdeel van het traject rondom het overbruggingscertificaat. Op basis van de uitkomsten zal het KMI in september een afweging maken of JB Noord weer aan de norm voldoet en opnieuw in aanmerking komt voor een regulier certificaat of dat het overbruggingscertificaat nog een keer wordt verlengd voor drie maanden. Het overbruggingscertificaat zal dan tot 16 december 2025 gelden. Het KMI zal voor die datum een definitief besluit nemen.

Aftreden Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht van JB Noord heeft voor de zomer consequenties getrokken uit de bevindingen van de inspecties en heeft besloten om per 1 september jl. voltallig af te treden. De Raad neemt hiermee verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie en maakt de weg vrij voor verbeteringen, een nieuwe start en een nieuwe Raad van Toezicht, die scherp toe ziet op de kwaliteit binnen JB Noord. Per 1 september treedt tijdelijk een nieuwe Raad van Toezicht aan, die onder meer tot taak heeft een nieuwe permanente Raad van Toezicht samen te stellen.

Deze Raad van Toezicht houdt primair toezicht op het bestuur van de organisatie. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het werven en benoemen van vijf nieuwe toezichthouders. In dat kader zullen zij het profiel van de Raad van Toezicht en haar leden opnieuw vaststellen. Daarbij zoeken zij afstemming met onder andere de jeugdregio's en de bestuurlijke opdrachtgevers.

Alternatieven
Wij houden rekening met de mogelijkheid dat de inspanningen van JB Noord, ondanks alle inzet, toch onvoldoende blijken voor een positieve beoordeling van het KMI en/of de inspecties. Voor dit scenario bestaan geen eenvoudige oplossingen die wettelijk kunnen en het recht op kwalitatief goede hulp voor gezinnen en kinderen vanzelfsprekend waarborgen.

Op het moment dat JB Noord niet meer de bevoegdheid heeft om maatregelen uit te voeren zijn er drie denkbare scenario's.
1. Overname van maatregelen door omliggende regionale en landelijke GI's
2. Oprichting van een nieuwe eigen GI
3. Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JB Noord, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op

In Drenthe is een extern onderzoek uitgevoerd dat de rechtmatigheid en doelmatigheid van deze drie scenario's beoordeelt, en deze vergelijkt met het scenario waarin JB Noord haar

certificaat behoudt. Dit onderzoek is opgenomen in bijlage 2. De conclusie luidt dat het scenario waarin JB Noord blijft bestaan, het meest wenselijke is. Daarbij wordt een duidelijke oproep gedaan om dit moment aan te grijpen om het gehele stelsel te verbeteren.

In de Groningse jeugdhulpregio zijn wij, op basis van intern onderzoek en gesprekken met de relevante GI's, tot dezelfde conclusie gekomen. De context in Groningen is vergelijkbaar met die in Drenthe, met enkele nuances in de inrichting van het jeugdhulplandschap. Bovendien zal de impact van een scenario waarin JB Noord niet meer bestaat in de Groningse regio nog groter zijn, aangezien ook Veilig Thuis Groningen onderdeel is van dezelfde organisatie.

Op het moment dat JB Noord toch haar certificering verliest, zijn de omliggende regionale en landelijke GI's bereid om de uitvoering van maatregelen over te nemen. Het volume aan over te nemen jeugdbeschermingsmaatregelen is echter dusdanig groot, dat dit niet geheel mogelijk is. Dit zal zeker leiden tot maatregelen zonder vaste jeugdbeschermer en situaties waarin sprake is van pseudo-veiligheid.

Wat is hierin de positie van onze gemeente?
Wij delen als gemeente Westerkwartier de zorgen die binnen de gehele jeugdhulpregio leven en volgen de ontwikkelingen op de voet. Tegelijkertijd laten wij de verantwoordelijkheden daar waar ze horen te liggen, juist om het werk van de inspecties niet te vertroebelen en het verbeterplan een reële kans te geven.

Rust bewaren en zorgvuldig handelen staan voor ons voorop, omdat dit bijdraagt aan mogelijk herstel. We onderhouden via korte lijnen contact met JB Noord, zowel op overstijgend niveau als op casusniveau en verkennen de mogelijkheden tot samenwerking met alle relevante netwerkpartners. Het belang van onze gezinnen staat daarbij centraal.

Wij realiseren ons dat er geen kant-en-klare oplossing is: de problemen binnen de beschermingsketen zijn niet toe te schrijven aan één enkele organisatie. Tegelijkertijd nemen wij signalen van inwoners serieus. We helpen hen de juiste route te vinden bij klachten en zorgen ervoor dat signalen op de juiste plek terechtkomen.

Vertrouwen
Wij zien dat er met grote inzet wordt gewerkt door het bestuur van JB Noord en betrokken professionals. Op basis van de ingezette acties en de positieve ontwikkeling in het behalen van normtijden, behouden wij als gemeenten vertrouwen in de uitvoering van het herstelplan van JB Noord.

Zodra wij nieuwe informatie ontvangen van JB Noord over het verscherpt toezicht, het overbruggingscertificaat en/of andere relevante ontwikkelingen, zullen wij u daar zo spoedig mogelijk over informeren.

Op korte termijn komt op de website van de RIGG een pagina beschikbaar waarop de relevante documenten met betrekking tot JB Noord beschikbaar zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris

Bijlagen:

1. Rapportage Jeugdbescherming Noord (2 september 2025)
2. Adviesrapport: Scenarioverkenning Uitvoering Jeugdbeschermingsmaatregelen in Drenthe.